

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

3:dje årg.

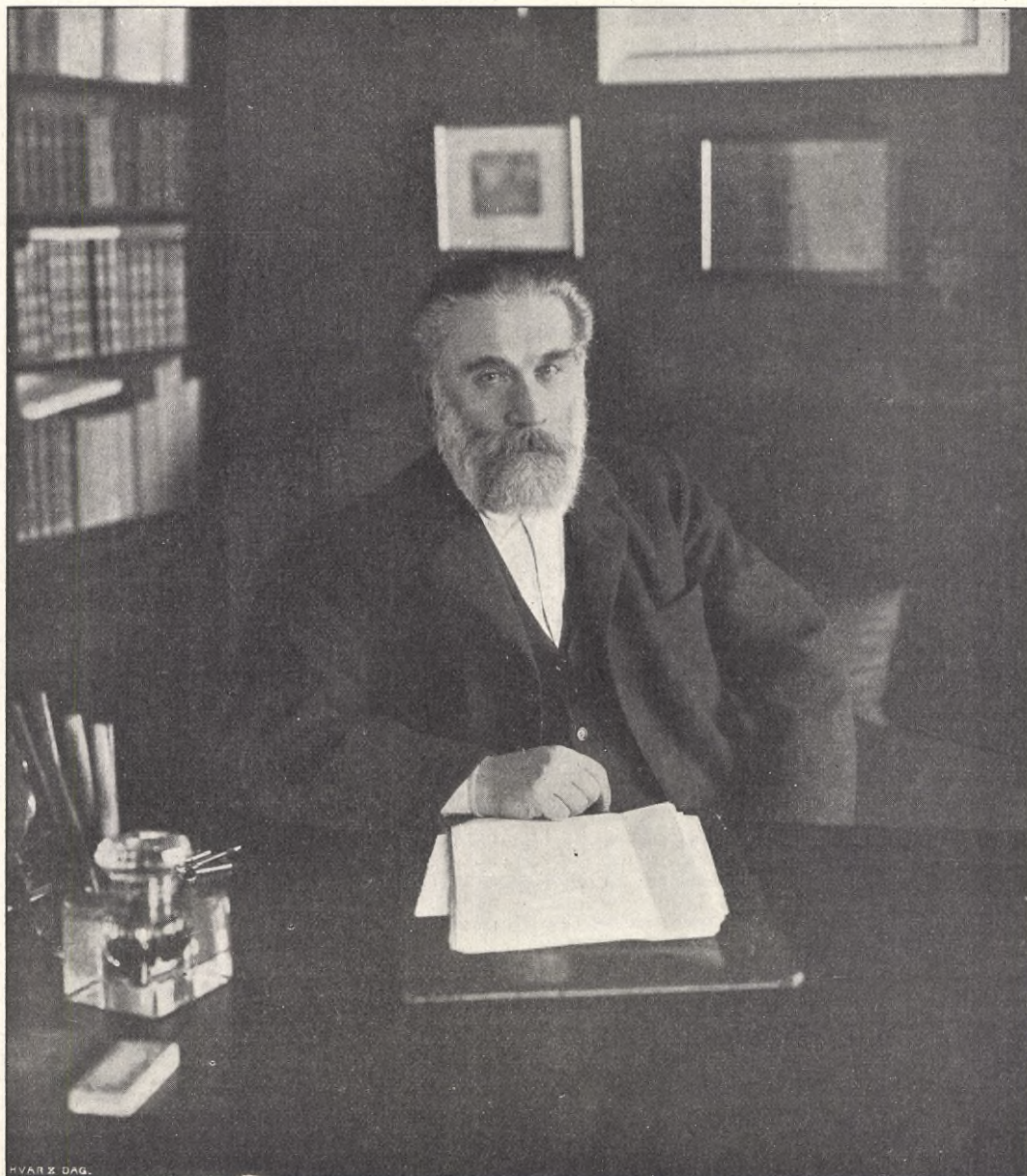
Den 16 Mars 1902

N:o 24

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Frans Hedberg* (med 1 porträtt). *Franske konseljpresidenten Waldeck-Rousseau* (med 1 porträtt). *En vacker debut* (med 2 porträtt). *Hans Winderstein* (med 1 porträtt). *Det obrutna brefvet*. Originalskiss för HVAR 8 DAG af C. C. *Den stora fabriksbranden i Göteborg* (med 1 illustration). *Ett minne af Fenny Lind* (med 1 illustration). *Nordisk vinteridrott* (med 7 illustrationer). *De tyska Ibsen-föreställningarna i Stockholm* (med 5 illustrationer). *En hel stad donerad* (med 7 illustrationer). *Veckans porträttgalleri* (med 24 porträtt). HVAR 8 DAGS novellblad, V: *Mannen med svarta väskan*.

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

HVAR 8 DAG.

Foto. Julius Grape. Foto-afför & atelier, Skåne.

FRANS HEDBERG.

Speciellt taget för HVAR 8 DAG.

FRANS HEDBERG.

Ett författarenamn, känt vida omkring i Norden! Ett författarenamn, högt aktadt och älskadt redan för många år sedan och ännu i dag, oakadt en ny tid brutit in i den svenska litterära världen, spridande omkring sig något ungdomligt och friskt. Visserligen ingick namnets bärare den 2 sistlidne mars i sitt 75:te år, men Frans Hedbergs breda skuldror och ljusa förstånd ha icke nedtyngts af dagarnes antal. Liksom fordom sitter den gamle skriftställaren vid sitt skrifbord, sitter där dagen i ända. Han har en pjäs, ett historiskt stycke, färdig och antagen till spelning vid Svenska teatern, och sannolikt håller han nu på med någon ny pjäs, ifall det icke är en roman eller en novellserie...

HVAR 8 DAG skulle gärna velat få meddela några rader af Frans Hedbergs egen hand som text till hans bild. Men han visade sig i detta fall omedgörlig.

»Om ni nödvändigt vill låta fotografera mig, så, i Guds namn, låt gå! — sade han — fastän jag inte vet, hvarför det skall ske. Jag är ju gammal nu... Det är andra nu för tiden... Men en självbiografi, nej! Det kan, det vill jag inte skriva. För länge sedan gjorde jag det vid ett tillfälle, då Harald Wieselgren var redaktör för »Ny Illustrerad Tidning»... Det var då, men numera gör jag det inte.»

Att disputera med Frans Hedberg tjänar till intet — man behöfver endast en gång se honom, för att förstå, att han är bestämd af sig — och därför gick jag och tog reda på »Ny Illustrerad Tidnings» nummer för den 13 febr. 1872, där Hedbergs självbiografi läses. Den är i mångt och mycket i hög grad be-tecknande för både personen och författaren, sådana de te sig ännu i dag, och jag har tillåtit mig att göra några utdrag därur, som jag supplerar med andra uppgifter.

Hedberg, som föddes den 2 mars 1828, skrifer halft skämtsamt, att han icke kan säga något om sin släkt, ty han har aldrig känt eller vetat af någon. Han inskrefs på Primurarbarnhuset och blef sedan fosterbarn hos en gammal komministeränka, hvilken med en ofärdig dotter bodde omkring fyra mil från Stockholm. Efter sex år återkom Hedberg till Stockholm och upptogs som eget barn hos en sin moster, gift med en vaktmästare. Han gick så tre år i Jakobs skola och två år i Tyska lyceum. Men vid 13 års ålder måste han lämna skolan och kom i handel. Han hade två år anställning hos en destillator och därefter hos en kramhandlare, men då han därefter måste läsa sig fram och dessutom icke hade någon särskild lust för handel, blef det slut på kommersen.

Den unge Hedberg, som förgäfvos sökt komma till sjös, blef nu — ty äta måste man ju! — handtverkare. I sex års tid arbetade han som perkumakare, och det var under denna tid hans gamla lust att bli skådespelare åter vaknade till lif. Han hade nämligen i barndomen haft en skolkamrat, i hvilkens hem Fredrik Kimmanson umgicks, och Hedberg hade af denne utmärkte skådespelare en gång blifvit bjuden på teatern. Hedberg hade sedermera, under den tid han skänkte ut »colofonium» hos destillatorn, blifvit god vän med en af förmännen vid teatern och fick hvarje söndags afton gå och ställa sig mellan kulisserna. På detta sätt fick den efter kunskaper och ljus trängande gossen njuta af Emelie Höggvists, Fanny Westerdahls, fru Ericsons, Jenny Linds, Almlöfs, Dahlgvists och många andra förträffliga artisters konst.

Mellan sitt femtonde och tjugoförsta år stal sig Hedberg till att läsa allt möjligt, och om natten skref han, författade skådespel, poesi, noveller. Slutligen gaf han sig vid 21 års ålder till teatern. Han

debuterade i Uddevalla — man kan läsa härom i hans arbete »Fyra år vid landsortsteatern» — och redan 1849 fick han upp sin första pjäs, »Hafvets son», där han själf spelade en gammal procentare. Men sedan Hedberg 1849—53 varit skådespelare i landsorten och 1853—54 vid Mindre teatern i Stockholm, hade han klart för sig, att han på denna bana aldrig skulle bli mer än en medelmåtta, och därför afbröt han densamma för att ägna sig åt författareskap och sedermera åt dramatiskt ledareskap. År 1852 hade han på Djurgårdsteatern fått uppförd pjäsen »En herre, som går vilse», och på hösten samma år hos Torsslow på Mindre teatern »Hin Ondes gåfva».

— »Torsslow var den förste som uppmuntrade mig, på samma gång som han visade mig mina brister. Han sade mig, då han emottog mitt första stycke: »Ni tycks vilja bilda er efter de franska teaterförfattarne; det är rätt, bilda gärna formen efter dem, där äro de mästare; men var svensk till andan och karaktärerna!»

»De orden, uttalade af den mannen, klarade för mig mycket, som förut varit dunkelt. Nu arbetade jag af hjärtans lust. I början tog man tämligen kyligt emot mig, och jag tror nog, att jag icke förtjänade bättre. Men jag kom oupphörligt igen, och jag sökte göra mig motgångarnes lärdomar nyttiga. Om jag skall säga det själf, så har jag en förtjänst: jag låter aldrig nedslå mig af motgången. För hvarje gång jag halkat omkull, har jag alltid stigit upp igen och tagit ny ansats.»

Hedberg har under sitt långa och växlande lif haft tillfälle att taga många sådana ansatser... Hans yttre bana ter sig för öfrigt i korthet på följande sätt: 1862—81 litteratör och lärare i deklamation vid k. teatern, 1871—81 intendent vid k. stora teatern och till 1883 föreståndare för Göteborgs stora teater. Sedan dess har Hedberg varit bosatt i Stockholm, där han bland annat varit lärare vid konserveriet.

Teatern var alltid varit Frans Hedbergs stora kärlek. Redan 1872 hade han hunnit med 55 original och 70 öfversättningar för scenen! Dessa siffror hade 1890, enligt hvad Hedberg uppgifver i sitt arbete »Skådespelarekonst och Dramatik», vuxit till resp. 80 och 130, och summan har nu icke obetydligt ökats!

Utrymmet tillåter mig icke att lämna någon uppräknig af Hedbergs dramatiska arbeten. Jag vill endast nämna, att hans första historiska skådespel, »Kung Märta», såg dagens ljus 1860 och 1863 följdes af »Dagen gryr» samt 1865 af »Bröllopet på Ulfåsa», hvilket stycke ju snart kan räknas till de svenska klassiska dramerna, detta i ordets allra bästa bemärkelse.

Det finnes väl ingen genre af dramatiskt författareskap, som Hedberg icke odlat. Särskildt lyckad har han varit i lustspelet med ämne från allmogens lif. Hans »Rospiggarne» 1884, kommer förvisso att lefva ännu i många decennier. När stycket här om året upptogs å en af Stockholms scener, gick det i många månader kväll efter kväll för utsålda hus.

Hedberg har äfven, som bekant, utgifvit arbeten om teatern — »Svenska skådespelare», 1884, »Svenska operasångare», 1885, »På ömse sidor om ridån», 1888, o. s. v.

Han har skrivit »Dikter», 1866, och »Efterskörd», 1898, och man finner bland hans poetiska alster många som vittna om verkligt skaldskap — beaktansvärd är äfven hans ovanliga förmåga som tillfällighetsskald — han har skrivit långa novellsamlingar, »Svart på hvitt», 1876—79, som numera kanske förefalla något gammalmodiga, men han har

också på de senare åren gifvit prof på ett mera modernt, realistiskt författareskap — i romanen »Arbetarelif», 1892, i »Från skärgården och fastlandet», 1893, i »Från stad och land», 1899.

SjälF säger han i sin biografi om sitt arbete och sitt författareskap följande, som än i dag, som sagdt, har sitt fulla berättigande:

— — »Och vill du slulligen veta, hvarifrån jag hämtat styrka till mitt ofta nog ansträngande arbete under de senare åren, i synnerhet de sista tio, under hvilka jag varit anställd vid de kungl. teatrarne som litteratör och lärare i deklamation, — så kan jag med fullt skäl säga: från min lyckligtvis ännu aldrig störda hälsa och från ett lyckligt hemlif, för hvilket jag också har teatern att tacka. Ty min tro är, att allt hvad vi utträtta här i lifvet, det må vara godt eller ondt, aktningsvärdt eller förkastligt, har dock alltid i hemmet sin rot och kärna.»

— — »Och nu till slut mitt eget omdöme om

min verksamhet? Ja, min vän, det låter helt kort så här: Ett arbete, ibland misslyckadt, ibland kanske också godt; men alltid ett ärligt och ett gladt arbete och en oafslätlig sträfvan efter utveckling. Nästan alltid en smula tendens, — jag hoppas likväl: allt mindre framträdande på konstverkets bekostnad, — bristfälliga kuns-kaper — autodidaktens vanliga förbannelse — men god vilja, både att lära mig själf och att värna andra.

»För några år sedan yttrade en dansk kritiker — jag tror det var Clemens Petersen, om mina »Blomlor i drifbänk», som under namn af »Drivhusplanter» gafs på Kasino:

»Dette stykkes forfatter synes os endnu stående på det naive standpunkt, fra hvilket man på det rene alvor vil lære god moral fra scenen, et standpunkt, der hos os er i det nærmeste overvundet!»

»Jag har ännu icke öfvervunnit det och kommer troligtvis aldrig att göra det.»

O. R.

FRANSKE KONSELJPRESIDENTEN WALDECK-ROUSSEAU.

En svår olyckshändelse drabbade härom dagen franske konseljpresidenten Waldeck-Rousseau. Han hade bevästat en bankett, som gafs af Seine-departementets pressförening och därvid hållit ett större tal samt var på väg till Opéra Comique i sällskap med sin privatsekreterare René Waldeck-Rousseau, då hans vagn på återvägen kolliderade med en tramway på Boulevard Sebastopol med den påföljd, att vagnen kullkastades, kusken slungades i gatan och hästen på fläcken dödades. Af de i vagnen åkande blef konseljpresidenten illa tilltygad i ansiktet och på armar och händer af glasskärfvor från de krossade vagnsfönstren. Olyckshändelsen väckte till att börja med den största bestörtning i Paris, särskildt i det nu samlade parlamentet. Det troddes ett ögonblick, att Waldeck-Rousseaus skador voro så svåra, att han skulle nödgas träda tillbaka och öfverlämna presidiet till Léon Bourgeois. Om så skett hade följderna för Frankrike kunnat bli ödesdigra ty i nuvarande stund, då valkampanjen är i full gång och de reaktionära och klerikala partierna samla alla krafter till en förväntad storm mot den nuvarande demokratiske regimen, skulle Waldeck-Rousseaus tillbakaträdande i förtid, innan valen förgångit, lätt kunna komma att betyda detsamma som republikens fall.

Lyckligtvis voro farhågorna onödiga. Hur smärtsamma Waldeck-Rousseaus blesyrer än voro, ha läkarna förklaradt, att de blott kräva en eller ett par veckors hvila för att vara lätta. Underrättelsen har hälsats med tillfredsställelse af alla Frankrikes vänner, ty landet behöfver nu bättre än någonsin hans kraftiga hand vid regeringsrodret. Det är ännu många uggior i republikens mosse och Waldeck-Rousseau är den ende statsman, som förmår kring sig samla en majoritet af oppriktiga republikaner. Hans auktoritet är större än någon fransk statsmans allt sedan Gambettas tid. Men personligen är han dennes motsats. Sträf och kall, tillåter han intet närmande och li viger ingen i sitt förtroende. Han inger beundran, fruktan och hat, men knappast vänskap. Äfven hans klara, skarpa, väl afvägda värtalighet är motsatsen till Gambettas eldiga och medryckande om än icke alltid öfvertygande retorik. När Waldeck-Rousseau icke är på tribunen eller håller officiella tal, är han helst stund som en fisk. I inrikesministeriets salonger umgås endast några få gamla vänner till familjen, politici och artister, och äfven i sällskap med dessa är konseljpresidenten helst åhörare. Han öfvertänker noga sina beslut och fattar dem utan att rådgöra med någon. I sitt privata lif är han en af de få politiska personligheter i Frankrike, som Rocheforts diatriber aldrig kunnat smutsa. Vid sidan af politiken är hans favoritsselsättning att meta och måla akvarier. Synnerligen fin konst-kännare, beundrar han isynnerhet Gervex och Detailles målningar och är medlem af inköpsnämnden till Louvrens konstsamlingar.

Ralph.

Enligt fotografi.

WALDECK-ROUSSEAU,
i dessa dagar utsatt för en svår olyckshändelse.

EN VACKER DEBUT.

Den unga intelligent pianisten frkn *Agda Lysell* har nyligen efter fleråriga studier i utlandet debuterat som konsertgivarinna dels i Göteborg — där hon erhållit sin första musikiska uppfostran af den kände och uppskattade läraren-musikvännen dir. *Albert Lindstrand* — dels i Stockholm; och ha hennes konserter å begge hållen omfattats med stora sympatier och välvilja så af publik som kritik.

Och detta med rätta.

Ty fröken Lysell har otvifvelaktigt något äkta konstnärligt både i hela sitt spel och uppträdande. En viss nervositet i föredraget skall — därom äro vi öfvertygade — med tiden bortarbetas, ty fröken L. förefaller alltför intelligent för att komma att tillhöra dessa pianister, som låta fingrarna löpa bort med uppfattning och förstånd.

T. v. T.

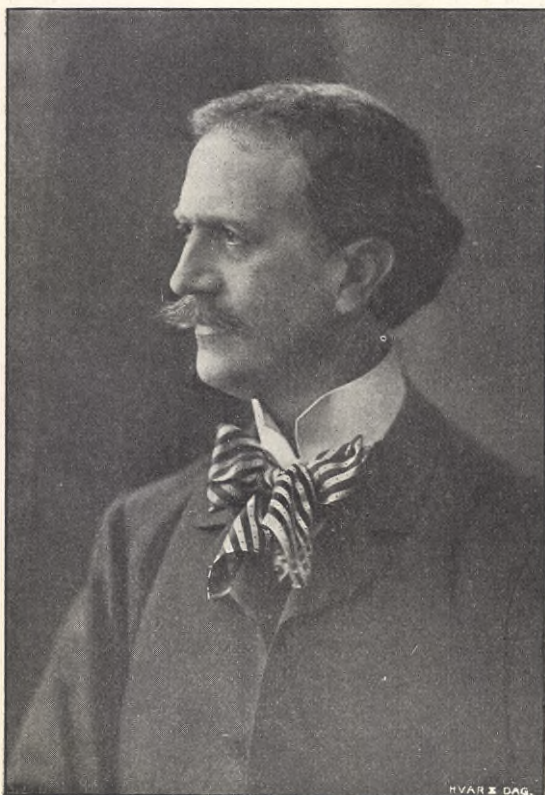

DIR. ALB. LINDSTRAND.

FRÖKEN AGDA LYSELL.

HANS WINDERSTEIN.

HANS WINDERSTEIN.

Vårt land gästas f. n. af en af Tysklands främsta orkestrar, »*Leipziger Philharmonisches Orchester*», som anföres af dess geniale, energiske stiftare och dirigent, kapellmästare *Hans Winderstein*. På den, som första gången ser Winderstein anföras, torde måhända hans sällsynt lif- och temperamentfulla dirigering med dess blixtnabba rörelser och gestikulering förefalla egendomliga, kanske för en och annan t. o. m. löjlige.

Men man behöfver ej höra mycket, förrän man inser, att han med en hvar af sina egendomliga gester har en intensiv mening, som han konsekvent genomför ända in i minsta detalj. Det är därför också hans starka personlighet och vilja, som styr det hela och — för det fram till seger.

Född i Lüneburg 1859, har han fått sin förnämsta musikiska uppfostran i Leipzig, och det var också här, som han 1896 grundade den präktiga orkester, som han nu dirigerar, och som han på helt kort tid brakte upp till en högst väsentlig faktor i den gamla musikstaden ex professo.

En stark, genial konstnär och därtill en fin och nobel personlighet — se där, hvad Hans Winderstein är, egenskaper, som gifvetvis måste betaga hvar och en, som kommer i beröring med hans konst och personlighet.

T. v. T.

DET OBRUTNA BREFVET.

(UR LIFVET.)

Originalskiss för HVAR 8 DAG af C. C.

Kamrer Bark var en konstig, gammal herre. Allvarsam, fåordig, tillbakadragen, i högsta grad ordentlig och metodisk. Så långt tillbaka den på hans tid lefvande generationen i den lilla landsortsstaden kunde minnas, hade han vid samma klockslag utträdt ur enkefru Lundströms port för att taga sin morgonpromenad nedåt hamnen, i alla väder. Precis klockan 10 hängde han upp sin hatt på samma spik i banklokalsens yttre rum. Precis klockan 2 hängde han upp den, likaledes på sin bestämda spik, i enkefru Lundströms matsal, satte sig till bords med hennes öfriga matgäster, stoppade servietten ordentligt innanför skjortkragen och yttrade ingenting annat under måltiden än de reglementerade svaren på de reglementerade frågorna:

»Har kamrern varit nere vid hamnen i dag?»

»Ja, det har jag.»

»Voro där några nya fartyg inkomna?»

»Ja — jag tror visst ett par stycken.»

Ovanligt intressant konversation!

Ingen hade någonsin sett honom skratta. Ingen hade någonsin hört honom prata.

Klockan fem gick han upp till gamle f. d. major Eneman vid torget, en treflig, förmögen gammal enkling, som varit hans vän från skoltiden. De båda gubbarne slog sig ned vid brädspelsbordet, och spelade under tystnad, då och då smuttande på sina toddyglas. Under två timmars tid förnams intet annat ljud än tärningarnes rasslande och brickornas dunkande. På slaget sju reste de sig upp, hvarvid Eneman vanligtvis yttrade:

»Jo, jo, jag blef jan igen. Du är en riktig öfverdängare i brädspel, bror Bark. Men — ha, ha, ha, tur i spel — he, he, he — jo, jo!»

Detta skulle vara en hänsyftning på kamrerns otur hos damerna, för hvilka han alltid visade en oöfvervinnelig skygghet. Hvarpå de båda vännerna skildes åt med en kraftig handtryckning.

Klockan nio låg kamrer Bark i sin säng efter att ha inmundigat sitt vanliga glas ölost med två smörgåsar, hvilken lätt supé stod på en bricka å skrifbordet, då han kom hem om kvällarne.

— — — — —
Och på detta vis hade det fortgått dag efter dag, år efter år, så att det fanns just ingen, som gaf akt på att gamle kamrerns hår blef allt mera hvitt, och hans rygg allt mera böjd.

Det fanns dock en dag på året, då kamrer Bark frångick den gamla vanliga ordningen, och det var den 2 september. Då stängde han in sig i sitt rum strax efter middagen, och sedan såg ingen honom förr än följande morgon. Hvad företog han sig väl under dessa timmars ensamhet?

Det berättades, att en af fru Lundströms pojkar en gång klättrat upp i det gamla päronträdet på gården och därifrån lyckats kika in i kamrerns rum vid ett af dessa tillfällen. Men han hade ej fått något vidare för sitt besvär än ett par sönderrifna byxor och en därpå följande risbastu. Kamrern hade suttit vid den nedfällda chiffonnierklaffen, stödjande hufvudet i ena handen, under det han med den andra vände och vände på ett försegladt bref. Se där allt!

Till och med den lilla stadens lifligaste skvallerstrar kunde ej koka ihop någon mera spännande historia af dessa magra fakta.

Så hände det en dag, att gamle major Ene-

man förgäfves satt och väntade med brädspelsbord och tutingar — ingen kamrer Bark visade sig. Oerhördt.

Då klockan blef sju, kunde majoren ej längre bekämpa sin oro, utan gick att höra efter sin gamle väns befinnande.

Det var, som han fruktat — gubben Bark låg i sängen i stark förkylning och feber. Hans ansikte lyste upp, då han fick se sin gamle vän och spelkamrat.

»Det var bra — du kom», sade han flämtande. »Så jag får ordna med dig — om den smula — jag lämnar efter mig. Hade du ej — kommit nu — hade jag — skickat bud. Öppna — chiffonniern och skrifbordslådorna, och sätt dig — där — i fåtöljen.»

Så länge hade gubben ej talat i mannaminne.

Majoren gjorde, som han önskade, och mottog den sjukas förordnanden, en lätt sak, då hans papper, liksom allt hvad han hade om händer, alltid vårdats med ytterlig ordning.

Slutligen öppnade majoren en liten lönnlåda, som endast innehöll en vissnad marskalkskrans, en blå bandstump och ett gulnadt, men oöppnat bref.

»Hvad skall detta betyda, din gamle spjufver?» sade Eneman, med ett försök att skämta.

»Gif hit!» sade Bark. Skall jag öppna det innan jag dör? Nej — jag vågar ej — jag vill dö med hoppet inom mig!»

»Hvad är det fråga om? Från hvem är det? Hvarför har du ej brutit det?»

»Kom hit — sätt dig bakom sänggardinen, så att — jag ej ser dig — så skall jag tala om brefs historia. Och lofva — att ej skratta åt mig. Detta bref — som du här ser — är svaret på ett af mig skrivet — friarebref.»

Majoren lät höra ett kväfdt utrop af öfverraskning.

»Ja», fortfor Bark, »detta bref — innehåller det ord — som skulle ha gjort mig till den lyckligaste man på jorden — eller den olyckligaste. Jag hade ej mod att öppna det då — för fyrtio år sedan — och jag har aldrig fått mod därtill. Ser du — jag har haft detta k a n h ä n d a att lefva på. Jag har kunnat drömma, att där stod ett: 'Ja!' — och hur har jag ej drömt — hvilken sällhet har ej detta bref skänkt mig — i inbillningen. Men hvar gång jag ville bryta förseglingen för att få visshet — så kom tanken — om det nu vore: 'Nej!' — och så lät jag det vara. Nu har jag hört att hon är död. Och nu vill jag bedja dig att låta brevet — hennes bref — följa mig i grafven. Dock må du dessförinnan bryta det — om du så vill — efter min död.»

»Men — men flickan, bror! Flickan! Tänk om hon antog ditt frieri, och väntade och grämde sig ihjäl? Har du inte tänkt på den saken? Och huru oförsvarligt du handlat? Kan jag få veta hennes namn?»

»Det måste du få veta — ty mitt testamente måste ändras — om hon lefvat, skulle hon haft det lilla jag sparat ihop. Nu får det gå till stadens fattiga. Tag hit testamentet. Jag har tagit mig friheten välja dig till exekutor.»

Majoren tog fram testamentet, och den sjuke vecklade upp det, och lät sin darrande hand liksom smekande öfverfara namnet Marie Brisskow.

»Jag var för blyg», mumlade han. »Jag vågade ingenting säga, då vi voro tillsammans — jag hade ju intet att bjuda henne på — så fick jag denna plats — jag vågade ej uppsöka henne — för att personligen bedja henne blifva min hustru — jag skref — —»

Han försjönk i en slags halfslummer eller dvala, så att majoren sakta drog testamentet ur hans hand, stängde lådor och fack samt lofvade värdinnan att återkomma tidigt följande morgon.

Han kunde ej nog förundra sig öfver det gamla originalets idé, att ej bryta brevet. Han hade kunnat skratta däråt, om det ej på samma gång förefallit honom så djupt sorgligt. Han påmint sig från sin löjtnantstid en ingenjör Brisskow, som varit disponent på det stora bruket utanför staden, och hvilkens hus alltid var öppet för traktens ungdom. Efter hans död flyttade änkan med sina barn upp till Östersund, och med den tidens dåliga kom-

munikationer gick det lätt att aldeles förlora folk ur sikte.

Under en sömnlös natt gräfdde han i sina gamla minnen, och där fann han ett gladt bröllop, där Bark varit marskalk och Marie Brisskow tärna. En glad, vänlig, vacker flicka — sedan hade han aldrig sett henne mer.

Tänk om här förelåg tvänne personers förlorade lefnadslycka! Hvad hade ej kunnat blifva af den gamle, buttre enstöringen, om han varit omgifven af en glad, lefnadsfrisk hustru och muntra barn? Hvar och hur hade väl den täcka, lefnadsglada flicka, som han mindes, vissnat bort?

Då han morgonen därpå återvände till sin gamle vän, låg denne död i sin säng, med ett belåtet leende på läpparne, och det obrutna brevet i de sammanknäppta händerna.

Majoren lossade det sakta och bröt sigillet med darrande hand — det var: »Ja!»

DEN STORA FABRIKSBRANDEN I GÖTEBORG.

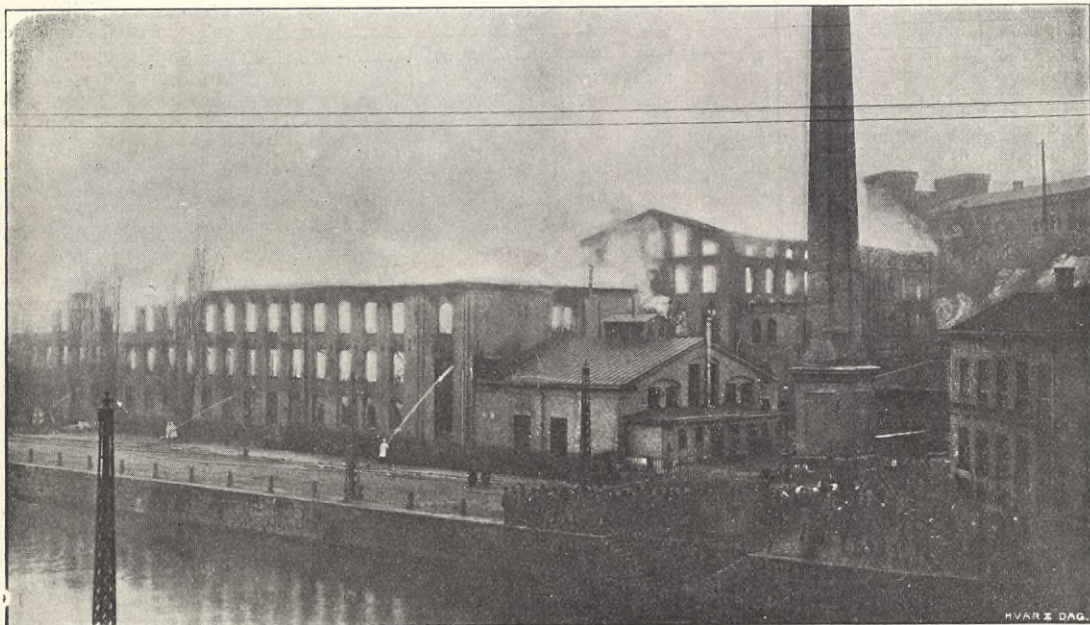

Foto. Rinman, Göteborg.

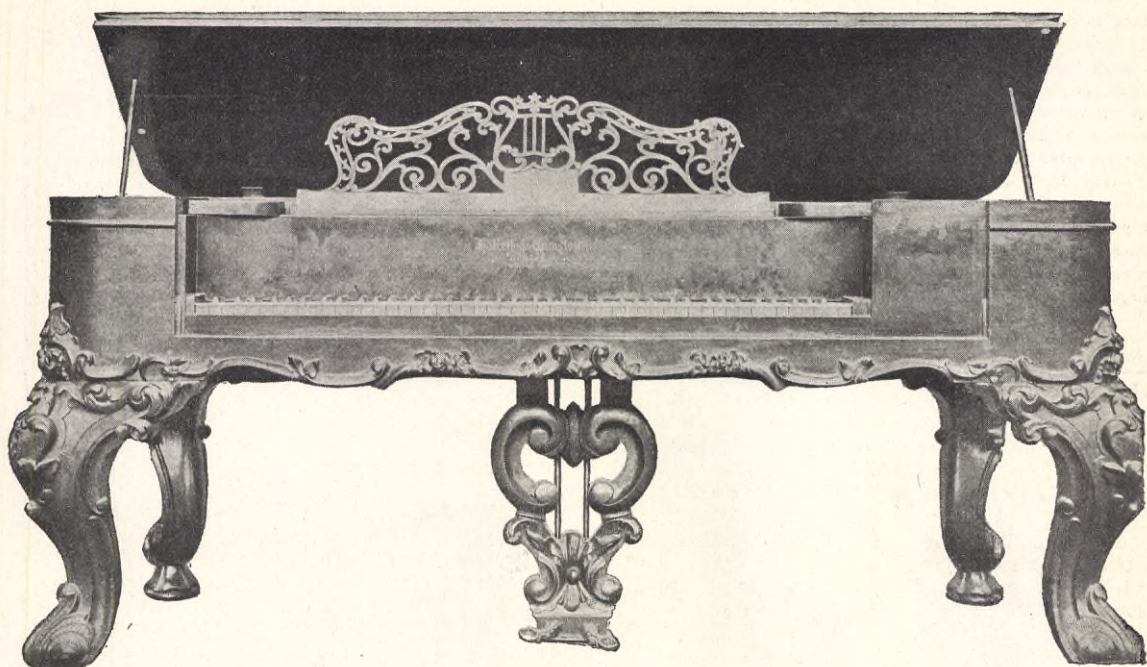
ROSENLUNDS TEXTILFABRIKER FULLKOMLIGT ÖDELAGDA.

En af de svåraste eldsvådor, som på länge hem-sökt Göteborg, timade på morgonen den 6 mars, då Rosenlunds stora textilfabriker fullständigt ödelades. Arbetet å fabriken hade börjat som vanligt kl. $\frac{1}{2}$ 7 å morgonen, då omkring 10 min. därefter en lina slirade i en s. k. mullstol i spinneriets tredje våning och antändes. Det lättantändliga arbetsmaterialet fattade eld, och med linan flög elden också tvärs öfver lokalen. Innan man ens rätt hann fatta, hvad som försiggick, stod hela den väldiga fabriksbyggnaden i lågor, och endast med stor svårighet lyckades arbetspersonalen att

komma ut i det fria — en del hann ej ens få ytterpluggen med sig! Hela den stora fabriken med dess dyrbara maskiner, inventarier och lager ödelades i grund på mindre än två timmars tid, så att nu blott de nakna murarne, och äfven dessa ramponerade och fallfärdiga, återstå. Ej mindre än 475 personer, de flesta kvinnor, bli genom branden arbetslösa; och en del pänningar, tillhörande en af arbetarepersonalen grundad kassa ha ock gått förlorade. Brandskadan anslås till den för våra förhållanden betydliga summan af innemot två millioner kronor.

ETT MINNE AF JENNY LIND.

Fotografi speciellt taget för HVAR 8 DAG af firman Chickering & Sons, Boston, ägare af instrumentet nedan.

DET PIANO, SOM FÖRFÄRDIGADES I BOSTON ENKOM FÖR JENNY LIND, OCH HVILKET ANVÄNDES VID HENNES KONserter DÄRSTÄDES.

Ett minne af Jenny Lind, som i sitt slag torde vara ganska enastående, äro vi här i tillfälle visa våra läsare, nämligen det piano, som enkom förfärdigades för den svenska näktergalen, och som arrangerades speciellt efter hennes röst och begagnades vid hennes konserter i Boston. Det utställes jämte en hel del andra Jenny Lind-minnen å den af firman Chickering & Sons arrangerade stora utställning af antika och moderna musikinstrument i Horticultural Hall i Boston, där fotografien tagits speciellt för HVAR 8 DAG.

Då Jenny Lind den 27 sept. 1850 första gången uppträdde i Boston, var hon redan en världsberömd konstnärinna, den där skördat guld och ära i alla de stora europeiska metropolerna. Hennes impresario på den amerikanska turnén var den bekante P. T. Barnum och hon åtföljdes af barytonisten Belletti och pianisten Benedict.

Man kan göra sig en föreställning om den entusiasm för Jenny Lind, som rädde, då vi nämna, att en viss Dodge för sin biljett till hennes första konsert — biljettförsäljningen skedde genom auktion — betalade 625 dollars (omkr. 2,500 kr.) Inkomsten af denna konsert var 25,000 dollars, en enorm summa, då man betänker, att lokalen var synnerligen liten. Det rasade då för tiden i Amerika en formlig Jenny Lind-epidemi, och det gick så långt, att vid den politiska »Whig State Convention» i Worcester 1850 en af de rätter, som afgåfvos till vice guvernörs-ämbetet lydde på — Jenny Lind.

Det var också i Boston, som Jenny Lind två år senare gjorde bekantskap med och äktade pianisten Otto Goldschmidt. Efter sitt giftermål drog hon sig som bekant tillbaka till sin förtjusande villa vid London, delande sin tid mellan det lyckliga familjelifvet, kristlig välgörenhet och nit för sin konst. Hon uppträdde nämligen allt fortfarande — oftast för välgörande ändamål — å konserter, alltid hälsad med samma jubel. I England står hon i anseende som en af de ädlaste kvinnor, som lefvat, och hennes namn nämnes alltid med en nästan religiös vördnad och beundran. Ehuru bosatt utom fäderneslandet, ihågkom hon det tidt och ofta med frikostiga pänninggåfvor, och många äro både de kamrater och milda stiftelser, som hon hjälpt och understödt.

Som afslutning vilja vi anföra de vackra ord, som J. A. Josephson yttrar om Jenny Lind: »Kommer nu härtill», säger han, »en själfullhet, som vid föredraget af visan ej behöft det minsta koketteri eller själfsväldiga utstyrsel för att låta den framstå i dess naiva skönhet, som för den dramatiska sängen ej funnit blott det trognaste och sannaste utan äfven det varmaste uttryck, och som i oratoriet tager sin flykt mot de rymder, där den jordiska sängen har sin urbild — så kan hvar och en förstå, att Jenny Lind kan nämnas som ett bland dessa snillen, af hvilka under hvarje århundrade konsthistorien har blott få att nämna».

NORDISK VINTERIDROTT.
FRAN TÄFLINGARNE I UMEÅ DEN 3 MARS.
Fotografier speciellt tagna för HVAR 8 DAG.

Fre dagen den 28 febr. samt lördagen och söndagen den 1 och 2 mars egde i Umeå stora idrottstävlingar rum, omfattande nästan alla grenar af nordisk vinteridrott. Särskildt voro skidtävlingarne, från hvilka vi här återge några bilder, ovanligt intressanta och spännande, då många af de allra främste skidlöparne både från Sverige, Norge och Finland infunnit sig. Från Stockholm hade anlänt styrelsen för Föreningen för skidlöpningens befrämjande, hvarjämte tävlingarne öfvervoro af prins Carl, hvilken i inspektionsärenden besökte det i Umeå förlagda Norrlands dragonregementet samt jämväl förrättade prisutdelningen.

Foto. Lindahl's fot.-aff., Sthlm.

1. PRINS CARL åser backlöpnigen. 2 1:ste pristagaren Braathen. 3. 3:dje pristagaren Plomgren. 4. En, för hvilken Norrlands skogar ydligt ej ut öra något hinder 5 Från damernas terränglöpfung: Fröken Ester Björzén. 6. Pristagaren i terränglöpfung, lappen Lars Olofsson från Arvidsjaur. 7. Förste pristagarinnan i damernas terränglöpfung, »Lapp-Chri tin», (Lappflickan Christina Persdotter).

DE TYSKA IBSEN-FÖRESTÄLLNINGARNE I STOCKHOLM.

Fotografier speciellt för HVAR 8 DAG af C. Olausson, Stockholm.

• **I**bsenteatern» från Berlin har nyligen i Stockholm uppfört »Gengångare», »Rosmersholm» och »Hedda Gabler». Det är en ung tysk skådespelare, hr Gustaf Lindemann, som för fyra år sedan bildade detta sällskap för att spela så godt som uteslutande Ibsenstycken, och den nu 28-årige direktören utför själf Osvalds roll i »Gengångare» och gör det på ett förträffligt sätt, så att man sent eller aldrig glömmet denna prestation. »Ibsenteatern», hvilken sedan oktober företager en stor europeisk tourné öfver Italien, Turkiet, Serbien, Rumänien, Ryssland o. s. v., räknar för öfrigt flere goda förmågor, om också damsidan tyckes väl matt.

Sällskapets sträfvanden gå ut på att spela Ibsenstyckena så naturligt som möjligt, men därigenom förlora dessa mycket af den tragik, som de innehålla, och det sublimes mister sin storstilade kraft och nedsjunker i stoftet. Huru som helst, måste man gifva sitt erkännande åt dessa tyska artister och i främsta rummet åt deras intelligente och energiske ledare, hr Lindemann, som på detta sätt låta hela Europa göra bekantskap med Ibsen. Ja, nästa år är det meningen, att »Ibsenteatern» skall fara öfver till Amerika och äfven bland yankees sprida kunskap om den store norske dramaturgen.

Fru Alving.

Osvald Alving.

DE TYSKA IBSENFÖRESTÄLLNINGARNE I STOCKHOLM: Gengångare.

Personer i »Hedda Gabler»:

1. Hedda Tesman (Maria Rehoff).
2. Assessor Brack (Leop. Jessner).
3. Jörgen Tesman (Arthur Holz).

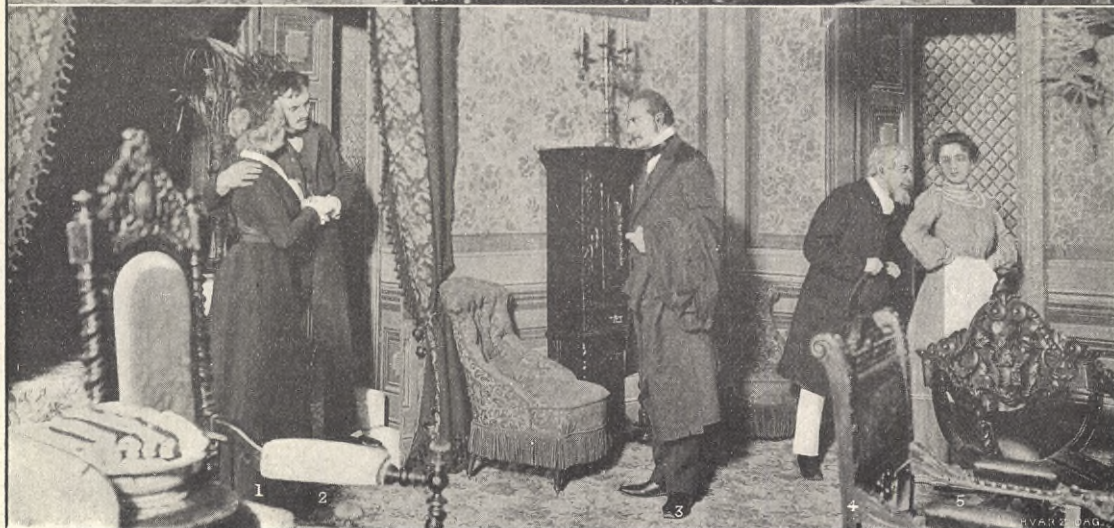
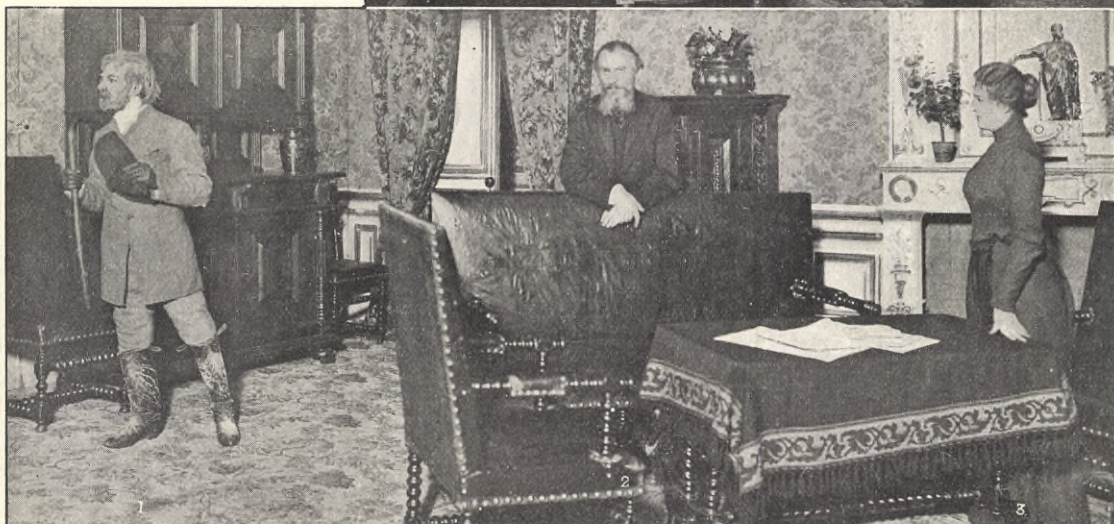
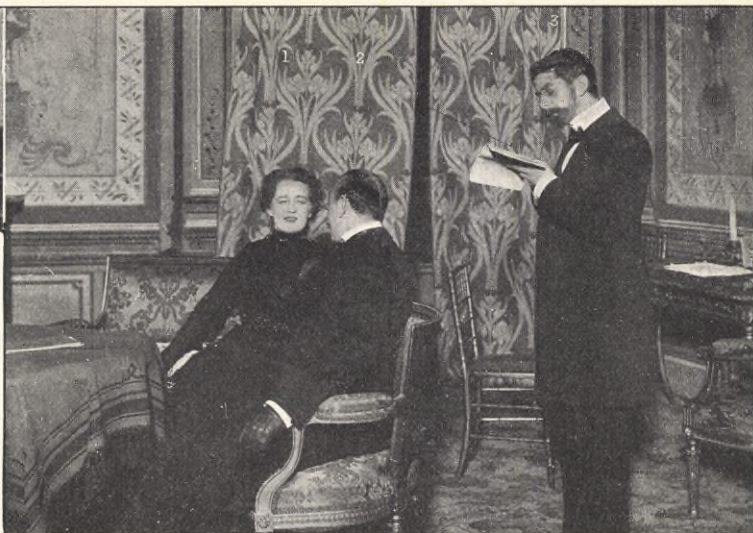
GUSTAV
LINDEMANN

Personer i Rosmersholm:

1. Ulrich Brendel (Arthur Holz).
2. Johannes Rosmer (Leop. Jessner).
3. Rebekka West (Maria Rehoff)

Personer i Gengangare:

1. Helene Alving (Maria Rehoff).
2. Oswald Alving (Gustav Lindemann).
3. Pastor Manders (Leop. Jessner).
4. Snickare Engstrand (Arthur Holz)
5. Regina Engstrand (Laura Keffel).

Öfverst: HEDDA GABLER. Mellerst: ROSMERSHOLM. Nederst: GENGANGARE.

EN HEL STAD DONERAD.

Korrespondens jämte originalfotografier för HVAR 8 DAG.

I mångt och mycket har England visat sig vara föregångslandet gent emot Europas öfriga stater. Så har England äfven i fråga om lösningen af bostadsfrågan, denna de industriidkande nationernas livsfråga, gått i spetsen. Allmänt bekanta äro grefskapsrådets i London storartade reformer i detta hänseende. Mindre bekant däremot torde det stor-

TRÄDGÅRDSSTADEN BOURNVILLE: Linden Road, en af de vackra gatorna.

artade experiment vara, som chokladfabrikanten Cadbury utfört i närheten af Birmingham. Utan tvifvel af intresse äfven för en svensk publik torde en beskrifning vara, huru denne filantrop tänkt sig lösningen af den stora frågan om beredande af hälsosamma och billiga bostäder, hvilka kunna göra skäl för namnet hem, icke blott för arbetareklassen utan för det öfvervägande stora antalet af stadsinnevånare. I socialpolitiska kretsar har Cadburys experiment väckt berättigad uppmärksamhet, och säkert är, att, om han nu verkligen funnit lösningen till detta viktiga problem, skall Cadburys namn gå till eftervärlden som en tjugonde århundradets store sociale reformator.

George Cadbury har å en stor domän utanför Birmingham anlagt en stad, hvilken han kallat Bournville. I olikhet med bruket i andra städer bygges här

endast en- å tvåvåningsvillor i stället för hyreskaserner. Hvarje villa är omgifven af en trädgård. Beaktansvärdt är att alla gatorna icke ligga vinkelräta mot hvarandra samt att samtliga villorna äro olika, hvilket förlänar omväxling.

Staden, eller rättare kolonien, är anlagd på mycket kuperad mark, och i dess midt ligga chokladfabrikerna.

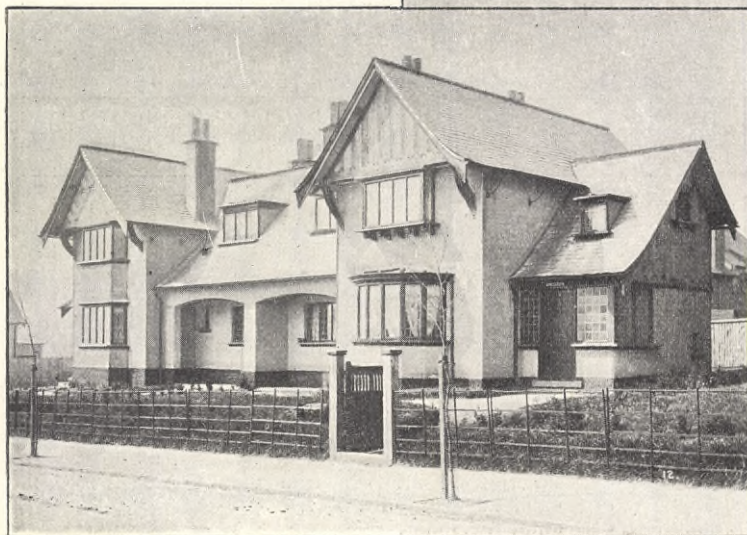
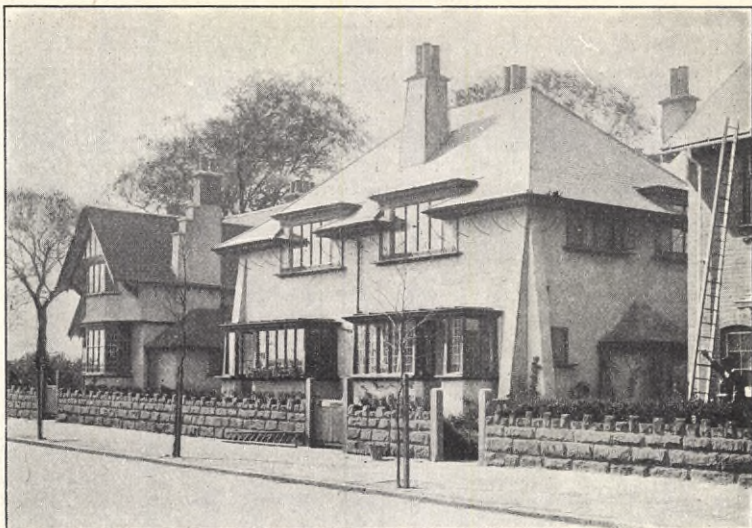
»Vår koloni», sade mr Cadbury härom dagen till en journalist, »är icke befolkad utslutande af arbetare från våra egna fabriker. Ett stort antal personer, som

TRÄDGÅRDSSTADEN BOURNVILLE: Willow Road.

arbete eller ha sin sysselsättning Birmingham begagna spårvagn, tåg eller velociped för att komma till sina hem härute.

»Den rena, friska luft trädgårdsstaden Bournville har att erbjuda har redan visat sig välgörande för dess innevånare. Barnen, liksom och kvinnorna, deltaga med all ifver i trädgårdsarbetet, och rörelsen i det fria gör dem blomstrande och rosenkindade. Under loppet af sex år har jag arbetat på att verkliggöra min idé. Jag ser ingen annan utväg att rädda England, ty om en man arbetar om dagen i en instängd fabriksluft och tillbringar kvällarne på krogen, hvad kan man vänta annat än att han skall blifva en stackars varelse utan både fysisk

hållande tre rum och kök i första och tre rum i andra våningen, jämte badrum och öfriga bekvämligheter.

För högre aflönade personer finnas större villor att tillgå. Omkring 450 hus äro nu uppförda och trots den billiga hyran synes företaget bära sig. Mr Cadbury har öfverlämnat hela den till 3,600,000 kronor värderade staden till en trust eller stiftelse, hvars styrelse det åligger att förvalta egendomen i det syfte, som donatorn angifvit, till förmån för engelska folket. Den uppstående vinsten kapitaliseras till inköp af en ny egendom. Därvid är att märka att styrelsen har fria händer att anlägga nästa koloni hvar hälst i England den finner lämpligt. Häraf framgår att donationen är en gåfva till hela engelska

och moralisk styrka. De stora jordägarna klaga öfver att landsbygden blir fördärfvad — men hvad betyder det att några sädesfält upppoffras, om vi äro i stånd bereda sju å åttatusen människor en hälsosam vistelseort.»

Så långt koloniens anläggare.

Våra bilder visa några af villorna och gifva en god idé om koloniens omväxlande utseende. Det pittoreska världshuset i gammaldags stil erbjuder den resande främlingen ett skydd för natten. Tillräckligt med öppna lek- och idrottsplatser finnas. En naturlig skogspark erbjuder en härlig promenadplats, där de unga kunna fritt få röra sig, utan fruktan för att »trampa på rabatterna».

För 5 å 7 kr. i veckan kan man här få hyra en sex rums villa inne-

TRÄDGÅRDSSTADEN BOURNVILLE: Några villatyper.

TRÄDGÅRDSSTADEN BOURNVILLE: Vårdshuset.

nationen och det är att hoppas att denne donator, liksom Peabody på sin tid, skall få många efterföljare och detta äfven på svensk botten. Ty säkert är, att skall ett land kunna värna sin natio-

nella själfständighet bör i första hand människo-värdiga bostäder och om möjligt lyckliga hem beredas dess söner.

Sigma.

BOURNVILLES SKOGSPARK.

VECKANS: PORTRÄTT:

W. V. LIEBERATH.

Den 12 mars fyllde f. d. öfverinspektören vid tullverket i Göteborg R. N. O., R. V. O. Wilhelm Victor Lieberath, 80 år. Den allmänt omtyckte tullmannen, sedan afskedstagandet 1898 bosatt å egendomen Sund i Nerike, fick på högtidsdagen mottaga många valgångsönskingar.

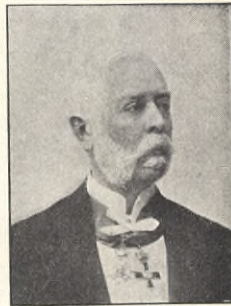
J. A. HELLBERG.

80 år fyllde den 4 mars häradshöfdingen i Tveta. V sta. Mo häraders domsaga Johan Adalrik Hellberg. H., som är född 1822, och 1866 blef häradshöding, uppvaktades under dagens lopp af många vänner och bekanta.

C. G. R. SVENSSON.

75 år fyllde den 2 mars regementspastorn i Östersund Carl Gustaf Robert Svensson. S. blef student i Uppsala 1815, prestvigd 1857, läroverksadjunkt 1859, samt regementspastor 1879.

B. S. von OTTER.

Den 1 mars fyllde majoren i arméen, R. W. O., R. S. O. m. m. friherre Bror Salomon von Otter i Kristianstad 70 år, och blef med anledning af dagens betydelse föremål för hällg hyllning från släktingar och vänner.

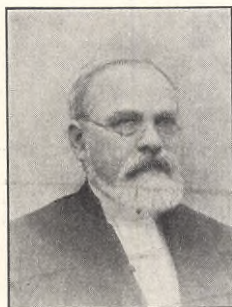
M. G. L. OXENSTJERNA.

68 år fyllde den 24 februari tullinspektören i Engelholm, den kände skriftställaren friherre Märten Gabriel Leijonshöld-Oxenstjerna å Andersro. O., innehar bl. a transk guldmedaljong för räddning af skeppsbrutne, samt silfvermedaljong för beröml. gärn. Han var på högtidsdagen föremål för hyllning från skilda hall.

I. F. CORNELL.

65 år fyllde den 24 februari en af Sundsvalls främste män, stadsfullmäktiges ordförande, majoren m. m. I. F. Cornell. I anledning af dagens betydelse var C. föremål för en hjärtlig hyllning från när och fjärran.

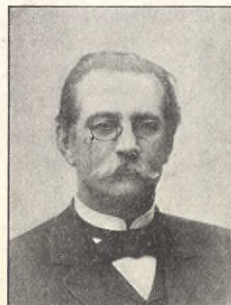
H. O. HEDÉN.

65 år fyllde den 1 mars kontraktsprosten i Hjo Olof Hedén. Född 1837, utnämndes han till kyrkoherde i Hössna 1878, i Hjo 1892, samt till kontraktsprost därstädes 1898. H. har äfven under många år varit inspektör vid pedagogien i Ulricehamn samt samskolan i Hjo.

C. R. GEIJER.

65 år fyllde den 1 mars bruksägaren, disponenten för Brattfors aktiebolag i Wärmland, R. W. O. Christoffer Reinhold Geijer, som då var föremål för uppvaktning och hyllning från olika håll.

R. RÖDING.

55 år fyllde den 8 mars rektorn vid högre latinläroverket i Göteborg, R. N. O., Rudolf Röding, och blef den framstående skolmannen med anledning af dagens betydelse, föremål för mycken hyllning.

C. F. M. FANT.

50 år fyllde den 8 mars direktören C. F. M. Fant, hvilken sedan 1882 utöfvat en välsignelsebringande verksamhet som direktör för Åkerbrukskolonien Hall vid Södertelje.

E. ÖSTERLIND.

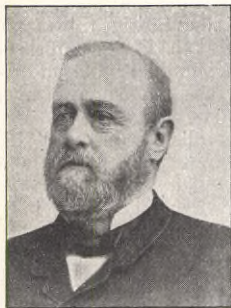
50 år fyller den 16 mars hr Emil Österlind, innehafvaren af den kända firman Olof Glénne & Co. i Stockholm och Göteborg. Ö. är icke blott en driftig köpman, utan äfven en i umgängeskretsen mycket uppburen person.

F. W. E. ENESTRÖM.

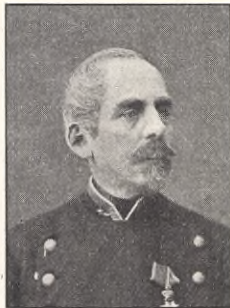
Den 20 februari invaldes till medlem i Svenska sällskapet för Antropologi och Geografi konduktören vid Halmstad-Nässjö järnvägar F. W. E. Eneström. År 1900 kallades E. till ledamot och ombud för Nordiska Museet och år 1901 till ledamot i Svenska Fornminnesföreningen.

GALLERI

C. E. A. PIPER. †

Den 3 februari afled å Löfstad kammarherren hos drottningen, K. m. st. k. N. O. m. m. greve *Charles-Emile Adolf Piper* f. 1818. Den gamle ädlingen sörjes närmast af döttrar.

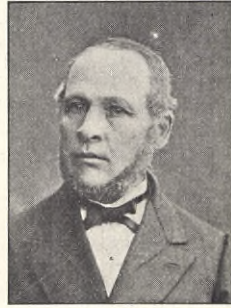
I. W. SCHENSTRÖM. †

Den 24 februari afled på Östuna egendom öfversten i armén *Isak Wilhelm Schenström*, i en ålder af 83 år. S. blef löjtnant 1847, kapten 1856, major 1863, öfverstelöjtnant i armén 1871, tog afsked 1875, men utnämndes sju år därefter till öfverste i armén. Vänlig och godlynt, sörjes han af många.

A. H. A. FALKENBERG. †

Den 28 februari afled å Sjöatorp i Småland f. underlöjtnanten vid Lifregementets grenadierkår frih. *Axel Henrik Arvid Falkenberg*, f. 1827. Han sörjes närmast af dotter, mäg och syskon.

G. SUNDRÖM. †

Den 23 februari afled i Malmö f. d. fängelsedirektören *Gustaf Sundström* i en ålder af nära 80 år. S. var åren 1859-66 direktör vid fästningsfängelset i Ny-Elfsborg. Han sörjes närmast af barn.

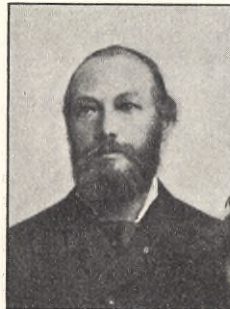
O. R. ROSENGREN. †

Ingenjören vid Liljeholmens stearinfabrik *Orvar Erhard Rosengren* afled den 25 februari, 71 år gammal. E. var omlyckt för sina många goda egenskaper och efterlämnar ett aktadt minne. Han sörjes närmast af maka, barn och barnbarn.

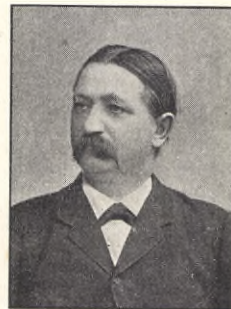
H. G. LINDHULT. †

Den 28 februari afled i Alingsås förre rektorn vid pedagogien i Kungälf, fil. dr *Henrik Georg Lindhult* i en ålder af 77 år. Om hans intresse för sitt värf vittnar bl. a. hans: "Försök till kateketisk läsebok", en utveckling af Luthers lilla katekes utan frågor och svar. Han sörjes närmast af maka.

C. J. W. KÖHLER. †

Den 20 februari afled i Stockholm f. kamreraren *Carl Johan Wilhelm Köhler*, 64 år gammal. K. var i lång tid kamrer å Bergvik-Åla sågverksaktiebolags kontor i Stockholm och öfvergick sedan till Grängesberg-Oxelösunds byrå.

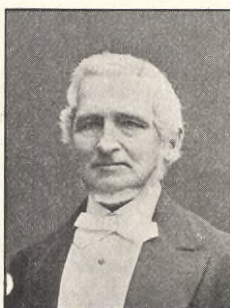
J. H. RÖING. †

Den 20 februari afled i Kungälf grosshandlaren därstädes *Johan Harald Röing*, f. 1840. Han innehade en mängd förtroendeuppdrag af både kommunal och enskild natur samt sörjes i vida kretsar.

A. WALLBERG. †

Den 19 februari afled i hufvudstaden grosshandlaren *Adolf Wallberg* i en ålder af 74 år. W. var delägare i den bekanta, stora manufakturfirman *Adolf Wallbergs fabriksaktiebolag* och sörjes närmast af barn och barnbarn.

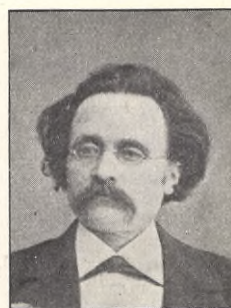
C. F. J. LINDSTRÖM. †

En af Stockholms äldste borgare, grosshandlaren *Carl F. J. Lindström*, afled den 5 mars i en ålder af 88 år. L. var en af grundläggarna af den bekanta firman *Nordblom & Lindström*. Den gamle sörjes närmast af maka och barn.

CH. HOLMBERG. †

Den 18 februari afled i Stockholm en af hufvudstadens mest kända affärskvinno, enkefru *Ingri Charlotta Holmberg*, f. S. d. qvist, 73 år gammal. Hon började för omkring 40 år sedan sin affär och blef 1880 utnämnd till k. hofleverantör.

O. A. LENNHOLM. †

Den 25 februari afled i hufvudstaden f. d. postväktmästaren *O. A. Lennholm*, 68 år gammal. Han konstruerade en praktisk apparat för stämpling af postförsändels.r. hvilken 1895 antogs af generalpoststyrelsen. L., som äfven var mycket musikalisk, sörjes närmast af maka.

MANNEN MED SVARTA VÄSKAN. Novell af **Frank Vernon**. Öfversatt för HVAR 8 DAG.

Under tvenne dygn hade expresståget rasslande ilat mot sitt mål, Saltsjöstaden i Utah, och inom några timmar skulle det vara framme. Allt inom och utanpå tåget var betäckt med ett lager af den fina, röda ökensanden. Passagerarne hade tröttnat vid sina böcker och tidningar, alla samtal hade afstannat. Endast en af alla de resande i salongsvagnen föreföll nöjd och belåten. Utan att fästa sig vid landskapets tröstlösa enformighet satt han timme efter timme och blickade ut genom fönstret. Allt emellanåt tog han upp en annotationsbok ur sin svarta väska, gjorde några anteckningar och stoppade ned den igen.

På andra sidan gången satt en ung engelsman, hvilken flera gånger sökt inleda samtal med honom utan att lyckas. Midt emot den unge mannen satt en spanjorska, visserligen endast halfblood, men icke desto mindre högst intressant i hans ögon. Bredvid henne satt hennes far, för resten voro alla passagerarne affärsmän, hvilkas enda samtalsämne var pänningar. Skymningen inbröt och en svart kypare förkunnade att middagen var serverad.

Den unge engelsmannen inbjöd mannen med den svarta väskan att spisa middag tillsammans med sig, hvilket denne dock artigt afböjde.

Sedan middagen var öfver intog hvar och en sin plats i den nu upplysta salongsvagnen.

Plötsligt stannade tåget och utanför dånade en våldsamt skottsälva som från ett helt regemente.

»Hvad skall detta betyda?» sade engelsmannen.

»Vi ha blifvit öfverrumplade», sade mannen med den svarta väskan.

Den spanska flickan suckade djupt, slet upp sin reskappa och tog från sin hals ett härligt diamanthalsband. Därpå böjde hon sig ned, öppnade spottlådan, som stod i gången mellan sofforna, och lade sitt halsband inuti densamma och tillslöt den igen. Sedan detta var gjordt tänkte hon en cigarrett och satte sig, lugnt afbidande hvad som komma skulle.

Den unge engelsmannen brast i ett hjärtligt skratt, men hans munterhet försvann, då han såg tvänne män inträda från hvar sin ända af vagnen. De buro den bekanta Rough Riders-kostymen, slokhatt, blus och höga ryttarstöflar. För ansiktet halfmask.

»Händerna upp!» kommanderade banditerna, och på en gång höjde samtliga passagerarne händerna i höjden, med undantag af den unge engelsmannen, hvilken gjorde en rörelse för att gripa något han hade i bället. Men innan han hunnit utföra sin afsikt, krossade en revolverkula glasrutan bakom honom, endast några tum öfver hans hufvud.

»Tuppkyckling», sade en af banditerna, »försök en gång till och ni är dödens!»

»Följ ni vårt exempel», sade mannen med den svarta väskan, och den unge mannen fann för godt att foga sig i sitt öde.

»Nu mina herrar», sade den beväpnade rövaren, »ämna vi taga upp kollekt för de fattiga. Jim, gör din plikt och låt ingen slippa undan.»

Jim grep verket an och utförde det ytterst samvetsgrant. Då han kom till den spanska damen, vek han undan hennes kappkrage, bad om ursäkt för att han besvärade, sparkade till spåtlådan och fortsatte sin ransakning.

Till slut kom han till den tyste mannen med den svarta väskan.

»Fram med hvad ni har!» röt han till denne.

»Hör på», ljöd svaret. »Jag skall tala om mina förhållanden. Jag är kontorist och min principal har sändt mig att hämta 150 dollars, hvilka jag har med mig i väskan här.»

»Kanske den där firman vill lämna dem till de fattiga. Fram med dem bara!»

»Alldeles rätt», sade mannen och gjorde sig redo öppna väskan. »Jag ville endast säga er, att ni just gått förbi någonting, som är värdt tjuo gånger denna summa. Troligen skall ni ej finna det,

ty jag hör redan signalerna från nattåget som vi skola möta där borta vid kullarne. Vill ni låta mig behålla mina 150 dollars, så skall jag visa er på det.»

Rövaren höjde hotande sitt vapen.

»Låt bli det där, Jim», röt hans kamrat, »Vi ha ej tid med sådant. Vändande sig till mannen med väskan tillade han: »ni kan lita på mitt ord, att ni skall få behålla edra pänningar om ni raskt säger oss hvar vi skola finna den summa ni talar om.»

»Det är inga pänningar alls, endast ett halsband. Om ni lyfter upp locket på den där spottlådan, så hittar ni det.»

Ett undertryckt mummel af ovilja hördes i hela vagnen och den unge engelsmannen sprang ursinnig upp.

»Sitt ned, unge man», sade mannen med den svarta väskan. Betvingad af rövvarnes hotande vapen lugnade engelsmannen sig, medan Jims kamrat drog fram halsbandet i fråga och stoppade det i fickan. Den spanska damen snyftade.

»Jag beklagar, att ha vållat er så mycket obehag», sade Jim ursäktande, i det de båda rövvarne drogo sig tillbaka mot ingångarne och försvunno lika blixtnabbt som de kommit. Ett ögonblick senare hördes ljudet af deras bortilande hästar.

Den unge mannen lutade sig ut genom den sönderskjutna rutan och affyrade sin revolver efter dem.

»Bry er icke om dem», sade mannen med den svarta väskan, »ni bara ödslar bort er ammunition.»

Detta yttrande drog uppmärksamheten till personen, som uttalat det.

»Du — din fege skurk!» röt den unge mannen. »Din eländige usling, som så kunde missbruka en kvinnas förtroende!»

»Mina herrar!» sade den unga damens far. Dessa diamanter voro allt hvad vi ägde, värda minst 5,000 dollar, och vi ämnade sälja dem i Saltsjöstaden för att slippa gå ifrån gård och grund. Nu äro vi ruinerade.»

»Stå upp, så får jag slå in skallen på er», sade den upprakte unge mannen.

»Håll!» sade en annan. »Då vi komma fram anmäla vi honom för polisen, ty säkerligen är han i komplott med tjuvarne.»

På detta sätt haglade tillmälen öfver honom en stund, men han satt helt stilla och lugn. Då de lugnat sig något tog han fram sin väska, öppnade den och tilltalade den unga damen:

»Det där halsbandet var värdt 5,000 dollar. Välan! Jag skall spara er besväret att resa till Saltsjöstaden och sälja det. Jag betalar er 10,000 dollar för det.»

Han stack handen i väskan och drog fram en sedelbundet, hvilken han räckte den förvånade gamle mannen.

»Och ni, unge man», fortsatte han, vänd till denne. »ni är något het af er, men jag tycker om er. Här», tillade han i en faderlig ton, »har ni en tusenlapp för er rättfärdighet. Om ni i morgon före klockan 11 köper hundra aktier af mig namngifna på detta papper, skall ni förtjäna nog att starta en fin affär med», sade han och räckte den unge mannen ett blad, som han rifvet ur sin annotationsbok.

»Min fröken», sade han till den spanska damen, »jag är er mycket tacksam för ert skarpsinne. Denna väska innehåller öfver en och en half million dollar, och fastän jag äger öfver fem gånger denna summa, hade jag stått mig illa, om jag ej kunnat inbetala dessa pänningar i Saltsjöstaden i morgon. Här är mitt kort, min fröken! Kommer ni i pänningförlägenhet någon gång, så skrif gärna till mig. — Nu, mitt herrskap, skulle jag behöfva några timmars sömn.»